1.2. Ա Ր Տ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն (Ծ Ա Ռ Ա Յ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ն Ե Ր)

1.2.1. Արդյունաբերություն

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը և իրացումը: 2012թ. հունվար-մարտին հանրապետությունում, փաստացի գներով, թողարկվել է 9606.7 մլն դրամի արդյունաբերական արտադրանք, իրացվել է 9495.0 մլն դրամի պատրաստի արտադրանք, որից՝ ԱՊՀ երկրներում՝ 3158.7 մլն դրամի, այլ երկրներում՝ 99.8 մլն դրամի արտադրանք: ԱՊՀ երկրներում իրացված արտադրանքի ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ կազմել է 50.8 տոկոս, իսկ այլ երկրներում՝ 209.7 տոկոս:

2011թ. հունվար-մարտի նկատմամբ արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը կազմել է 97.7 տոկոս, իսկ առանց էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրության և բաշխման՝ 90.8 տոկոս:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքում պետական և ոչ պետական հատվածների տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից թողարկված արտադրանքի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար՝ 34.4 տոկոս և 65.6 տոկոս՝ 2011թ. հունվար-մարտի համապատասխանաբար 26.1 և 73.9 տոկոսի դիմաց:

Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի դինամիկան ըստ ամիսների՝
նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ,տոկոսով

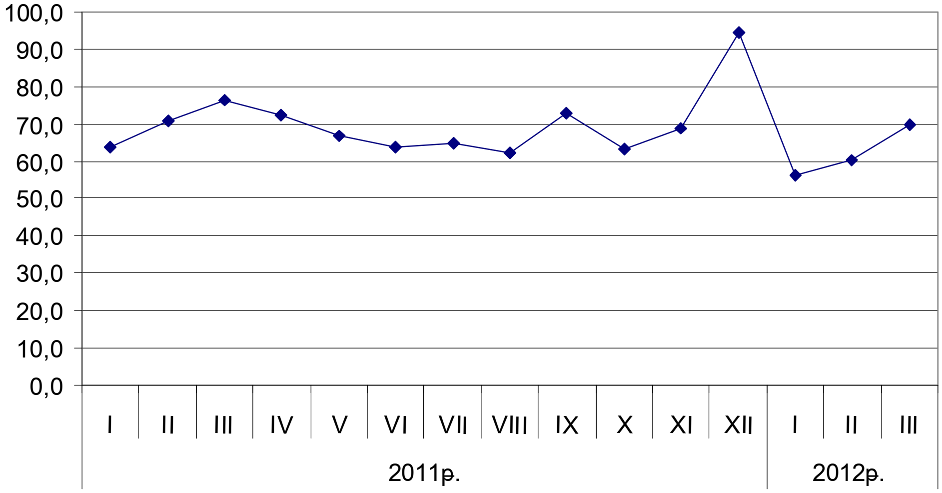

Արդյունաբերական արտադրանքի դինամիկան ըստ ամիսների

/տոկոսներով/

	նախորդ ամսվա նկատմամբ	նախորդ տարվա համապա-տասխան ժամանակաշրջանի նկատմամբ (աճողական)	նախորդ տարվա դեկտեմբերի նկատմամբ
2011թ.			
հունվար	63.8	108.1	63.8
փետրվար	110.9	106.0	70.8
մարտ	107.9	104.8	76.4
ապրիլ	94.5	103.2	72.2
մայիս	92.5	103.5	66.8
հունիս	95.7	104.4	63.9
հուլիս	101.4	102.1	64.8
օգոստոս	96.3	100.3	62.4
սեպտեմբեր	116.6	100.9	72.7
հոկտեմբեր	87.0	100.6	63.3
նոյեմբեր	108.5	100.3	68.7
դեկտեմբեր	137.6	100.8	94.5
2012թ.			
հունվար	56.3	96.8	56.3
փետրվար	107.2	100.1	60.4
մարտ	115.4	97.7	69.7

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունն
ըստ տնտեսական գործունեության հիմնական տեսակների

/մլն դրամ/

	Արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, փաստացի գներով[1]	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, փաստացի գներով[1]	Արդյունաբերական արտադրանքի ֆիզիկական ծավալի ինդեքսը, տոկոսով
Ամբողջ արդյունաբերությունը	***9606.7***	***9495.0***	***97.7***
այդ թվում`			
հանքագործական արդյունաբերություն	***2551.4***	***2563.8***	***67.3***
որից`			
մետաղե հանքաքարերի արդյունահանում	2481.4	2494.0	66.8
հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղեր	70.0	69.8	91.9
մշակող արդյունաբերություն	***3574.0***	***3449.9***	***120.9***
որից`			
սննդամթերքների, ներառյալ խմիչքների արտադրություն	2391.1	2456.8	113.1
հագուստի արտադրություն, մորթու մշակում և ներկում	48.1	35.3	80.2
կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշկեղենի արտադրություն	197.0	170.8	121.2
բնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն	70.9	70.9	2.6 անգ
հրատարակչական և պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրանցված տեղեկատվություն պարունակող կրիչների բազմացում	42.9	42.6	97.7
ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն	146.1	3.9	2.1 անգ
այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն	336.7	337.8	132.3
պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն	59.3	50.9	81.1
մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն	3.4	3.4	121.4
ռադիոյի, հեռուստատեսության և կապի համար սարքավորանքի արտադրություն	4.0	3.1	64.5
բժշկական սարքավորանքի, չափիչ և օպտիկական սարքերի և ժամացույցների արտադրություն	92.1	92.1	3.5 անգ
կահույքի և ուրիշ խմբավորումներում չներառված այլ արտադրատեսակների արտադրություն	182.4	182.3	155.8
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	***3481.3***	***3481.3***	***112.7***
դրանից`			
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, տաք ջրի և գոլորշու արտադրություն և բաշխում	3481.3	3481.3	112.7
որից`			
էլեկտրաէներգիայի արտադրություն և բաշխում	1900.5	1900.5	111.7
գազի արտադրություն, գազակերպ վառելիքի բաշխում խողովակաշարերով	1372.5	1372.5	114.4
գոլորշու և տաք ջրի մատակարարում	138.5	138.5	126.6
ջրի հավաքում, մաքրում և բաշխում	69.8	69.8	89.9

[1] *Հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի:*

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն
ըստ արտադրության սեկտորների 2012թ. հունվար-մարտին

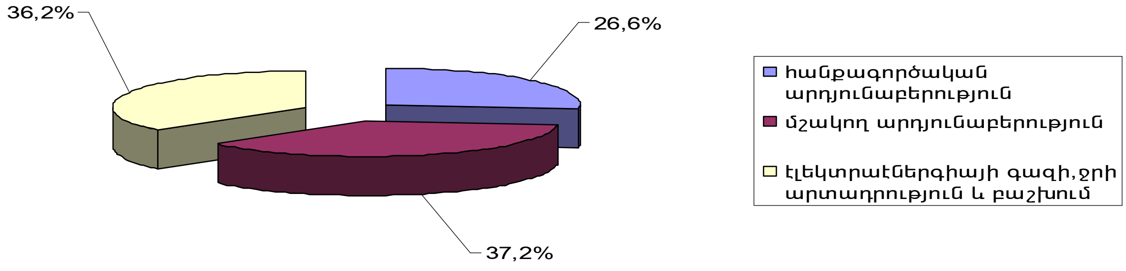

Մշակող արդյունաբերություն

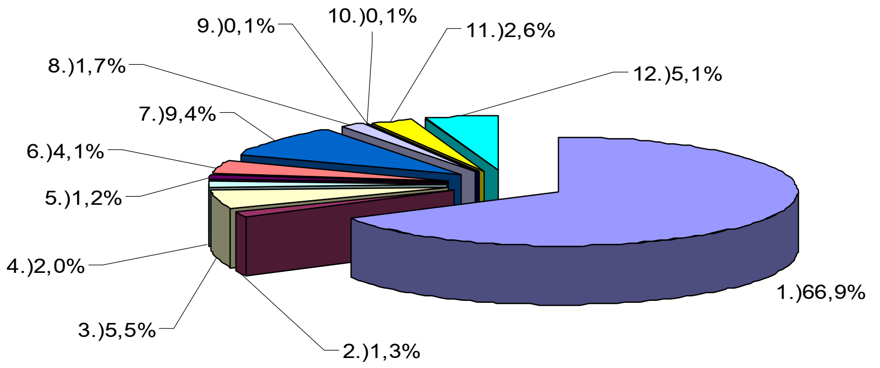

1. սննդամթերքների, ներառյալ խմիչքների արտադրություն
2. հագուստի արտադրություն, մորթու մշակում և ներկում
3. կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշկեղենի արտադրություն
4. բնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն
5. հրատարակչական և պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրանցված տեղեկատվություն պարունակող կրիչների բազմացում
6 .ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն
7. այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն
8. պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն
9. մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն
10. ռադիոյի, հեռուստատեսության և կապի համար սարքավորանքի արտադրություն
11. բժշկական սարքավորանքի, չափիչ և օպտիկական սարքերի և ժամացույցների արտադրություն
12. կահույքի և ուրիշ խմբավորումներում չներառված այլ արտադրատեսակների արտադրություն

Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում

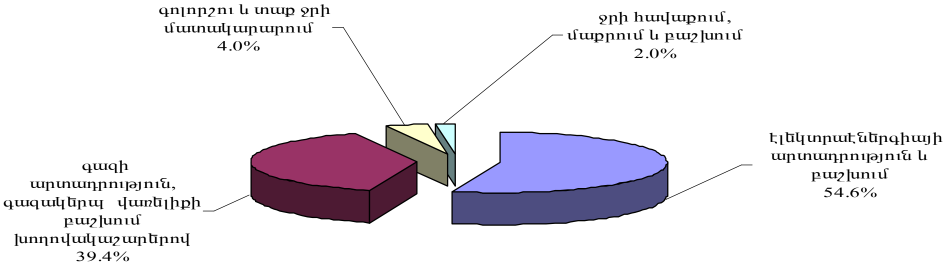

Տարածքային կտրվածքով նախորդ տարվա հունվար-մարտի նկատմամբ արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության ծավալն ավելացել է Ստեփանակերտ քաղաքում և բոլոր շրջաններում, բացի Մարտակերտի շրջանից:

Հարկ է նշել, որ ք. Ստեփանակերտում և Մարտակերտի շրջանում գործող արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկվել է ընդհանուր արդյունաբերական արտադրանքի համապատասխանաբար 58.2 և 27.0 տոկոսը՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի 44.8 և 47.4 տոկոսի փոխարեն: Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ արդյունաբերական արտադրանքի տարածքային կառուցվածքում աճել են Ստեփանակերտ քաղաքի (13.4 տոկոսային կետով), Ասկերանի (1.8 տոկոսային կետով), Հադրութի (0.7տոկոսային կետով), Մարտունու (3.6տոկոսային կետով), Շուշիի (0.1 տոկոսային կետով) և Քաշաթաղի շրջանների (0.8 տոկոսային կետով) արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկված արդյունաբերական արտադրանքի տեսակարար կշիռները:

Մարտակերտի շրջանի արդյունաբերական կազմակերպությունների կողմից թողարկված արդյունաբերական արտադրանքի տեսակարար կշիռը նվազել է 20.4 տոկոսային կետով:

Արդյունաբերական արտադրանքի կառուցվածքն ըստ հանրապետության շրջանների 2012թ. հունվար-մարտին

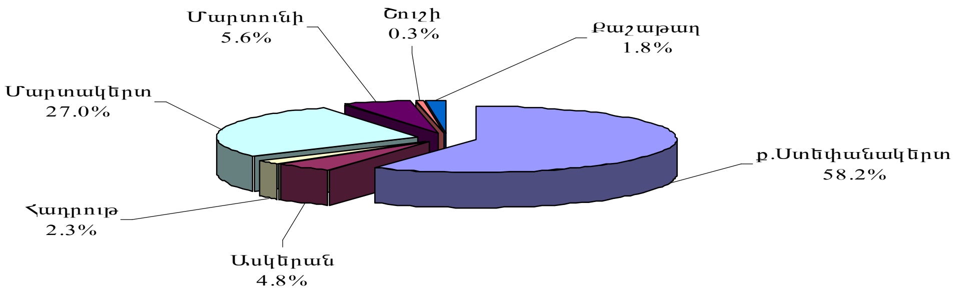

2012թ. հունվար-մարտին թողարկված 9606.7 մլն դրամի արտադրանքի դիմաց իրացվել է 9495.0 մլն դրամի պատրաստի արտադրանք կամ 98.8 տոկոսը:

Արդյունաբերական արտադրանքի իրացվելիությունն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների (տոկոսներով)

1 Ամբողջ արդյունաբերություն
2 Հանքագործական արդյունաբերություն
3 մետաղե հանքաքարերի արդյունահանում
4 հանքագործական արդյունաբերության այլ ճյուղեր
5 Մշակող արդյունաբերություն
6 սննդամթերքների, ներառյալ խմիչքների արտադրություն
7 հագուստի արտադրություն, մորթու մշակում և ներկում
8 կաշվի, կաշվե արտադրատեսակների և կոշկեղենի արտադրություն
9 բնափայտի մշակում և փայտե արտադրատեսակների արտադրություն
10 հրատարակչական և պոլիգրաֆիական գործունեություն, գրանցված տեղեկատվություն պարունակող կրիչների բազմացում
11 ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրություն
12 այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրություն
13 պատրաստի մետաղե արտադրատեսակների արտադրություն
14 մեքենաների և սարքավորանքի արտադրություն
15 ռադիոյի, հեռուստատեսության և կապի համար սարքավորանքի արտադրություն
16 բժշկական սարքավորանքի, չափիչ և օպտիկական սարքերի և ժամացույցների արտադրություն

17 կահույքի և ուրիշ խմբավորումներում չներառված այլ արտադրատեսակների արտադրություն

18 Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում

Տնտեսական գործունեության տեսակների կտրվածքով իրացվելիության բարձր մակարդակ է արձանագրվել սննդամթերքների, ներառյալ խմիչքների արտադրության, հանքագործական արդյունաբերության, մետաղե հանքաքարերի արդյունահանման և այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների արտադրության բնագավառներում, որտեղ իրացված արտադրանքի հարաբերակցությունը թողարկված արտադրանքի ծավալի նկատմամբ կազմել է համապատասխանաբար՝ 102.7, 100.5, 100.5 և 100.3 տոկոս: Մյուս կողմից, տվյալ ցուցանիշի նվազագույն մակարդակ է արձանագրվել ռետինե և պլաստմասսայե արտադրատեսակների արտադրության բնագավառում՝ 2.7 տոկոս:

2012թ. հունվար-մարտին արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունը և իրացումն ըստ շրջանների բնութագրվում են հետևյալ տվյալներով.

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությունը և իրացումն ըստ շրջանների
2012 թ. հունվար-մարտին

/մլն դրամ/

	Արտադրանքի /աշխատանքների, ծառայությունների/ ծավալը, փաստացի գներով	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, փաստացի գներով	Իրացված արտադրանքը տոկոսներով թողարկված արտադրանքի ծավալի նկատմամբ
Ընդամենը	***9606.7***	***9495.0***	***98.8***
այդ թվում՝			
ք.Ստեփանակերտ	5589.6	5595.0	100.1
Ասկերան	460.4	335.5	72.9
Հադրութ	221.8	229.0	103.2
Մարտակերտ	2589.8	2605.2	100.6
Մարտունի	536.5	521.7	97.2
Շահումյանի	3.0	3.0	100.0
Շուշի	34.8	34.8	100.0
Քաշաթաղ	170.8	170.8	100.0

Արդյունաբերական արտադրանքի իրացվելիության մակարդակն
ըստ շրջանների (տոկոսներով)

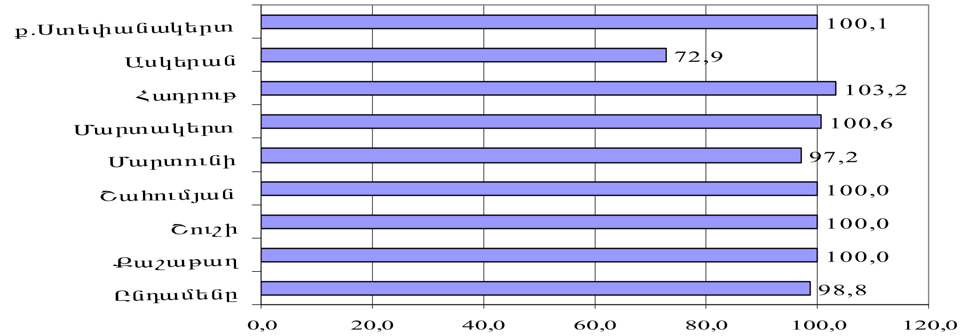

Տարածքային կտրվածքով իրացվելիության ամենացածր մակարդակը դիտվել է Ասկերանի շրջանում՝ 72.9 տոկոս:

2012թ. հունվար-մարտին արդյունաբերա-արտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատությամբ աճել է 8.4 տոկոսով: Աճ է արձանագրվել հանքագործական արդյունաբերությունում՝ 1.8, մշակող արդյունաբերությունմում՝ 9.8, և էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրության և բաշխման ոլորտում՝ 10.7 տոկոսներով:

Արդյունաբերությունում զբաղվածների միջին ցուցակային թվաքանակը
2011-2012 թթ. հունվար-մարտին

/համապատասխան ժամանակաշրջանի միջին ցուցակային թիվը, մարդ/

	2011թ. հունվար-մարտ	2012թ. հունվար-մարտ	Դինամիկայի ինդեքսը (տոկոսներով)
Ամբողջ արդյունաբերությունը	**5144**	**5575**	**108.4**
այդ թվում՝			
Հանքագործական արդյունաբերություն	1105	1125	101.8
Մշակող արդյունաբերություն	2273	2495	109.8

	2011թ. հունվար-մարտ	2012թ. հունվար-մարտ	Դինամիկայի ինդեքսը (տոկոսներով)
էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	1766	1955	110.7

Մեկ աշխատողի կողմից արտադրված արտադրանքն արդյունաբերական կազմակերպություններում 2012թ. հունվար-մարտին կազմել է 1723.2 հազ. դրամ և նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել է 188.5 հազ. դրամով կամ 9.9 տոկոսով:

Արդյունաբերական արտադրանքի արտադրության և իրացման ծավալները, ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի, 2012թ. հունվար-մարտին*

	Տնտեսավարող սուբյեկտների քանակը	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը, մարդ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Թողարկված արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ծավալը, ընթացիկ գներով, մլն.դրամ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Պատրաստի արտադրանքի իրացումը, ընթացիկ գներով, մլն դրամ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ
Ընդամենը ԼՂՀ	**268**	**100.0**	**5575**	**100.0**	**9606.7**	**100.0**	**9495.0**	**100.0**
այդ թվում՝								
մինչև 5 մարդ գերփոքր)	169	63.1	410	7.4	320.6	3.3	312.9	3.3
6-50 մարդ (փոքր)	85	31.7	1400	25.1	2350.0	24.5	2287.7	24.1
51-100 մարդ (միջին)	4	1.5	285	5.1	328.2	3.4	322.9	3.4
101 և ավելի մարդ (խոշոր)	10	3.7	3480	62.4	6607.9	68.8	6571.5	69.2

**)Սույն բաշխվածությունը իրականացված է «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ԼՂՀ օրենքի համաձայն:*

Արդյունաբերական կազմակերպությունների ընդհանուր քանակում գերակշռել են գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները, որոնց տեսակարար կշիռները կազմել են, համապատասխանաբար՝ 63.1 և 31.7 տոկոս: Հատկանշական է, որ վիճակագրական մոնիթորինգում ընդգրկված 94.8 տոկոս կազմող գերփոքր և փոքր կազմակերպությունները թողարկել են արդյունաբերական արտադրանքի ընդհանուր ծավալի 27.8 տոկոսը, այն դեպքում, երբ կազմակերպությունների ընդհանուր թվաքանակում 5.2 տոկոս կազմող միջին և խոշոր կազմակերպություններին բաժին է ընկել արդյունաբերական արտադրանքի ամբողջ ծավալի 72.2 տոկոսը:

Սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալը

/հաշվետու տարվա համադրելի բացթողնման գներով, մլն դրամ/

	2011թ. հունվար-մարտ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	2012թ. հունվար-մարտ	Տոկոսներով՝ ընդամենի նկատմամբ	Դինամիկայի ինդեքսը (տոկոսներով)
Սպառողական ապրանքներ, ընդամենը	**2155.4**	**100.0**	**2232.8**	**100.0**	**103.6**
այդ թվում՝					
պարենային ապրանքներ	1931.4	89.6	1956.9	87.6	101.3
ոգելից խմիչքներ	209.6	9.7	238.7	10.7	113.9
ոչ պարենային ապրանքներ, ընդամենը	14.4	0.7	37.2	1.7	2.6 անգ
այդ թվում՝					
թեթև արդյունաբերության	0.8	0.1	-	-	-
մշակութակենցաղային և տնտեսական նշանակության	13.6	0.6	37.2	1.7	2.7 անգ

Ծանոթություն. սպառողական ապրանքները հաշվարկված են առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի:

Հաշվետու ժամանակահատվածում սպառողական ապրանքների արտադրության ծավալը կազմել է 2232.8 մլն դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 2155.4 մլն դրամի դիմաց և աճել է 3.6 տոկոսով:

Հիմնական ապրանքատեսակների արտադրության դինամիկան (բնեղեն արտահայտությամբ)

	Չափման միավորը	2011թ. հունվար-մարտ	2012թ. հունվար-մարտ	Աճի տեմպը, տոկոսով
Էլեկտրական էներգիայի արտադրությունը (սեփական արտ.)	մլն կվտ/ժ	32.1	28.7	89.4
Մշակութակենցաղային նշանակության ապրանքներ*	հազ.դրամ	42769.8	88333.5	2.1 անգ
որից՝ կ աh ո ւ յ ք	*հազ.դրամ*	*42769.8*	*88333.5*	*2.1 անգ*
Գաջ	տ	911.0	983.4	107.9
Շինաքար	ք.մ	317.6	442.4	139.3
Բետոն	խ.մ	3824.4	4109.6	107.5
Ավազ	խ.մ	5564.0	3599.0	64.7
Խիճ	խ.մ	5298.0	5288.0	99.8
Երեսապատման սալեր	ք.մ	3017.2	3993.5	132.4
Մարմարե բլոկներ	խ.մ	27.0	55.0	2.0 անգ
Եզրային քարեր	գծ.մ.	785.1	1072.7	136.6
Պատուհանի կառուցահատված (բլոկ)	ք.մ	1825.4	854.5	46.8
որից՝ ալյումինի կառուցվածքներ	ք.մ	*1825.4*	845.4	46.3
Դռների կառուցահատված	ք.մ	1154.9	706.6	61.2
Կարած ապրանքներ	հազ.դրամ	59998.4	48061.0	80.1
Կոշիկ	հազ.զույգ	20.3	23.6	116.3
Կոնդենսատորներ	հազ.հատ	3.5	-	-
Խաղողի գինի	հազ.լիտր	28.3	26.9	95.1
Օղի	հազ.լիտր	143.2	133.1	92.9
որից՝ թթի օղի		*9.7*	*1.4*	*14.4*
Կոնյակ	հազ.լիտր	0.1	0.1	100.0
Ոչ ալկոհոլային ըմպելիքներ	հազ.լիտր	94.5	96.1	101.7
Հանքային ջրեր	հազ. 0.5լ. շիշ	2.1	-	-
Միս	տ	-	136.5	-
Կարագ գյուղացիական	տ	5.4	6.4	118.5
Պանիր	տ	11.3	14.4	127.4
Կաթ	տ	50.3	54.9	109.1
Կաթնաշոռ	տ	20.6	30.9	150.0
Թթվասեր	տ	167.0	175.2	104.9
Մածուն	տ	95.6	121.4	127.0
Թան	տ	1.2	3.7	3.1 անգ
Ալյուր	տ	1709.0	2147.7	125.7
Մակարոնեղեն	տ	68.7	53.3	77.6
Պոլիէթիլենային խողովակներ	հազ.գծ.մ.	31.1	62.4	2.0 անգ
Կաղնե տակառներ	հազ. լիտր	-	24.9	-
Մանրատախտակ	ք.մ	874.0	-	-
Խտանյութ	թ.տ.մ.	6659.0	4450.0	66.8
	չ.տ.մ.	6086.0	3979.0	65.4
Հանքաքար	չ.տ.մ.	85371.0	80436.0	94.2
Սղոցանյութ	խ.մ	92.3	127.0	137.6
Հաց և հացաբուլկեղեն	տ	3551.1	4263.9	120.1
Պահածոներ	մլն դրամ	-	33.7	-
Հրուշակեղեն	տ	24.0	25.9	107.9
Ձավարեղեն	տ	6.0	-	-